

واکاوی مشارکت والدین درباره آگاهی از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان (دختر) در پایه اول ابتدایی

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۴/۲۳

تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۵/۲۸

کد مقاله: ۹۵۰۴۶

عنایت کریم‌زاده^{۱*}، مهدیه نوروزی^۲، حسینعلی خیری‌نیا^۳،
عادل ظفری‌نژاد^۴

چکیده

این پژوهش به منظور واکاوی مشارکت والدین درباره آگاهی از وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان (دختر) در پایه اول ابتدایی شهر (یاسوج)، با روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی انجام گردید. جامعه آماری پژوهش را والدین دانش‌آموزان دختر مشغول به تحصیل در پایه‌ی اول ابتدایی شهر یاسوج که داری مدرک تحصیلی فوق دیپلم و بالاتر بودند که طبق آمار اداره آموزش و پرورش شهر یاسوج تعداد آن‌ها (۳۰۰) نفر بود، و از این جامعه آماری تعداد (۱۶۹) نفر با استفاده از جدول نمونه‌گیری کرجسی و مورگان و با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای به عنوان نمونه آماری انتخاب و داده‌های مورد نیاز جمع‌آوری گردید. روایی صوری و محتوایی پرسشنامه مشارکت والدین توسط متخصصان و اساتید مورد تأیید و پایایی آن با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر مجموع متغیرها ۰/۷۶ به دست آمد. داده‌ها با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی (آزمون کولموگوروف اسمیرنوف، ضریب همبستگی پیرسون و اسپیرمن)، تجزیه و تحلیل گردید. نتایج به دست آمده نشان داد بین مشارکت والدین در آگاهی از پیشرفت تحصیلی فرزندان‌شان در مؤلفه‌های (نظارت والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، همکاری والدین در فعالیت‌های مدرسه، ارتباط بین والدین و معلمان در رفتار و عملکرد دانش‌آموزان)، رابطه معناداری وجود دارد.

واژگان کلیدی: والدین، معلمان، مدارس، مشارکت، آموزش و پرورش.

۱- کارشناس ارشد برنامه ریزی درسی (نویسنده مسئول) karimzadehenayat@yahoo.com

۲- کارشناس ارشد برنامه ریزی درسی

۳- کارشناس ارشد برنامه ریزی درسی - فرهنگی (معلم)

۴ دانشجوی دکترای برنامه ریزی درسی - استاد دانشگاه فرهنگیان

آموزش و پرورش امری است که از دیرباز جزء مهم‌ترین و اساسی‌ترین ارکان هر جامعه‌ای بوده است. یکی از عوامل مهم پیشرفت و ترقی جوامع پیشرفته، آموزش و پرورش کارآمد و توانمند آن جوامع می‌باشد. در دنیای امروز که رشد و توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جوامع در گرو گسترش جهان شمول و سریع علم و فناوری‌های نوین است، نظام‌های آموزش و پرورش از اهمیت فراوانی برخوردار گردیده‌اند (گوهری، جمشیدی، امین بیدختی؛ ۱۳۹۳). نظام آموزش و پرورش به عنوان مهم‌ترین و حساس‌ترین زیر نظام اجتماعی نیازمند مشارکت فعال اعضای جامعه به ویژه اولیاء می‌باشد. تا فلر آموزش و پرورش قرن بیست و یکم را آموزش و پرورش مبتنی بر دانایی و قوه تفکر می‌داند. گفتنی است که وی بر ضرورت مشارکت در امر آموزش و پرورش در آینده تأکید دارد و می‌گوید، هرگز در طول تاریخ مثل امروز و آینده موضوع ارتباط و مشارکت در امر آموزش و پرورش دارای اهمیت نبوده است. بر همین اساس است که بسیاری از پژوهشگران متوجه این حوزه خطیر و گسترده شده‌اند و در جهت رشد و اعتلای امر مهم آموزش و پرورش به بررسی عوامل مؤثر بر آن پرداخته‌اند. یکی از این عوامل مهم و اثرگذار، مشارکت است. موضوع مشارکت و چگونگی تحقق آن، همواره مورد بحث بسیاری از اندیشمندان به ویژه در زمینه مدیریت و آموزش و پرورش قرار گرفته است (جهانیان، ۱۳۸۸).

آموزش و پرورش زیر بنای توسعه اجتماعی، سیاسی و فرهنگی هر جامعه است. بررسی عوامل مؤثر بر پیشرفت و ترقی جوامع پیشرفته نشان می‌دهد که همه کشورها از آموزش و پرورش توانمند و کارآمد برخوردار بوده‌اند. به تعبیر دیگر آموزش و پرورش را می‌توان یکی از نهادهای تعیین‌کننده بنیادهای فرهنگی و اخلاقی یک جامعه دانست. این نهاد از یک سو با کودکان، نوجوانان و جوانان خلاق، مبتکر و مستعد و از طرف دیگر با طیف گسترده‌ای از مردم به عنوان خانواده‌ها یا اولیای دانش‌آموزان در ارتباط است. بنابراین توجه بیشتر به تعلیم و تربیت، مهمترین عامل پیشرفت فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جامعه و خانواده خواهد شد. از آنجایی که امر تعلیم و تربیت و پرورش نیروی انسانی فعال و کارآمد تنها وظیفه مدرسه نمی‌باشد، پس مدرسه یکی از نهادهای تربیتی و آموزشی مهم است که نیازمند مشارکت اولیای دانش‌آموزان و دیگر سازمان‌ها است. خانواده اولین و مهم‌ترین نهاد اجتماعی است که در جامعه‌پذیری و تربیت اجتماعی فرزندان نقش اساسی می‌کند. و درباره اهمیت و ضرورت نهاد خانواده در جوامع، متفکران و اندیشمندان، مباحث و موضوعات گوناگونی را مطرح کرده و هر کدام از زاویه‌ای خاص به آن نگریسته‌اند و در میان همه سازمان‌ها و نهادهای اجتماعی، خانواده از جایگاه و مرتبه خاصی برخوردار است و به عنوان عامل اصلی القای ارزش‌ها و هنجارها شناخته شده که در رشد و تکامل شخصیت فرزندان تأثیرات عمده‌ای دارند (مدرسه هوشمند، ۱۳۹۴؛ ۴۸).

بدون شک همه جوامع بشری برای دستیابی به اهداف اجتماعی خویش نیازمند مشارکت همه اعضای آن هستند. مشارکت را فرآیندی توانمندساز خوانده‌اند که موجب تحرک بخشی منابع محلی، به کارگیری گروه‌های متنوع اجتماعی در تصمیم‌گیری، درگیری مردم محلی در تعریف مشکلات، جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات و اجرای پروژه‌ها می‌شود (افضل‌خانی، پاکروان، ۱۳۹۲). مشارکت یک فراگرد سهیم کردن و سهیم شدن در کارهاست، کاری که می‌تواند به صورت‌های مختلف تجلی یابد. پژوهش‌ها نشان می‌دهند مشارکت والدین در امور مدرسه موجب نگرش مثبت والدین نسبت به خود، مدرسه و نقش کادر آموزشی در رشد و تربیت فرزندشان می‌شود (البرزی، ۱۳۸۲). به نظر ویلیام و چاوکین^۱ (۱۹۸۹) چنانچه والدین در سطوح متفاوت مشارکت، مانند تصمیم‌گیری، کار داوطلبانه، کار با کودک در خانه و ... دخالت داشته باشند، پیشرفت فرزندشان بیشتر است. یکی از ویژگی‌های مهم جوامع انسانی برتر، وجود پدیده مشارکت در بین افراد، نهادها و سازمان‌های آن است. مشارکت نوعی احساس همبستگی و تعلق و تلاش میان افراد یک جامعه به منظور نیل به نظام عادلانه اجتماعی است (گوهری و همکاران، ۱۳۹۳). بیشتر والدین بدون توجه به موقعیت اجتماعی و فرهنگی‌شان به آموزش فرزندان خود علاقمندند و در این آرزو مشتک‌اند که بچه‌هایشان در فعالیت‌های آموزشی و کسب مدارج علمی عملکرد خوبی داشته باشند (شیرینی، عزیزی، امیری؛ ۱۳۹۴). در این میان مشارکت والدین در آموزش و پرورش، اهمیت ویژه‌ای پیدا می‌کند. شرکت دادن اولیاء در تصمیم‌گیری‌های مرتبط با آموزش و پرورش، خصوصاً جنبه‌هایی که به کار یا سرنوشت فرزندان آنان مربوط است، سبب ایجاد انگیزه آنان به اداره امور مدارس شده و تعهد آنان را نسبت به آن افزایش می‌دهد (یزدخواستی، پاکروان، ۱۳۸۶).

مدارس یکی از نهادهای مهم تربیتی و آموزشی جامعه هستند که نیازمند مشارکت فعال همه به خصوص خانواده‌ها می‌باشند. مشارکت جدی خانواده و مدرسه همواره مورد توجه متخصصان امر آموزش و پرورش و خانواده‌ها بوده است، اما گاهی مواقع عدم شناخت اولیاء از اهداف و کارکردهای مدرسه باعث می‌گردد ارتباط و همکاری بین خانواده و مدرسه به درستی صورت نپذیرد. پژوهش‌ها نشان داده است هر قدر والدین در مسائل مدرسه فرزندانشان بیشتر مشارکت کنند، پیشرفت تحصیلی کودکان افزایش می‌یابد. بنابراین تقویت مشارکت خانواده و مدرسه از پیش نیازهای یک برنامه مؤثر است که باید مورد توجه قرار گیرد. به نظر دسیمون (۱۹۹۲) اگر خانواده‌ها متوجه شوند چگونه ارتباطات خانواده بر یادگیری فرزندان اثرگذار است، آن وقت به برنامه‌هایی برای رشد بهتر فرزندان خویش می‌اندیشند و راهکارهایی را برمی‌گزینند تا از طریق ارتباط خانواده با مدرسه، آموزگار درک بهتری از شاگرد پیدا کند و در نتیجه احساس مسئولیت بیشتری در قبال او داشته باشد. از طرفی دیگر دانش‌آموز هم انگیزه بیشتری برای مدرسه رفتن پیدا می‌کند که این امر خود می‌تواند منجر به افزایش یادگیری شود (میرکی‌زاده، ستاری؛ ۱۳۹۶).

یکی از مشخصه‌های مدارس موفق استفاده حداکثری از مشارکت والدین است. به همین دلیل است که در کشورهای توسعه‌یافته، همکاری میان خانه و مدرسه به صورتی منسجم درآمده و این دو نهاد، مسؤلیت مشترک خویش، یعنی تربیت فرزندان جامعه را با همفکری، هماهنگی انجام می‌دهند. بطور کلی سهمین کردن خانواده‌ها در آموزش و پرورش موجب افزایش اطلاعات و آگاهی افراد، گسترش مشارکت در سایر زمینه‌های اجتماعی، افزایش احساس همبستگی با سایر والدین، احساس یگانگی بیشتر با سازمان، افزایش اعتماد افراد به سازمان‌ها، کاهش هزینه‌های فردی و سازمانی و افزایش اثربخشی خواهد شد. مشارکت جمعی کلیه افراد در امور مدرسه نوعی گسترش دموکراسی و مردم‌سالاری را نیز موجب می‌گردد و هنگامی که والدین در آموزش فرزندان‌شان شرکت کنند، نگرش‌ها، رفتارها و وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان تقویت می‌شود (زنجانی‌زاده، دانایی، سلیمی‌نژاد؛ ۱۳۹۱). در نظام آموزشی ایران، اغلب نقش خانواده کمتر از آن است که انتظار می‌رود و بنا به دلایلی، در کوشش‌های والدین، آن تلاش عمده که به اهداف تربیتی متوجه باشد تقریباً جایی ندارد. بعضی از اولیاء تصور می‌کنند که کار تعلیم و تربیت را باید به مدارس واگذار نمود و در هنگام مشاهده رفتار ناپه‌نجان فرزندان‌شان، معلمان و عوامل مدرسه را مقصر می‌پندارند. واقعیت آن است که در بیشتر نقاط کشور وقتی موضوع دعوت اولیاء به مدرسه پیش می‌آید برداشت آنان این است که مدرسه به کمک مالی نیاز دارد (شیریگی و همکاران، ۱۳۹۴). مشارکت والدین در امر آموزش و پرورش از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بنابراین از مدت‌ها پیش مورد توجه اندیشمندان و پژوهشگران زیادی قرار گرفته است. نتایج مطالعات نشان می‌دهد که دو مفهوم مشارکت والدین و موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان با هم رابطه مثبت دارند. زنگ و کاراس گویلو در سال ۱۹۹۵ طی انجام پژوهش‌هایی به این نتیجه رسیدند، زمانی که کودکان از توجه والدینی شایسته برخوردار می‌گردند و از رقابت طبیعی و معتدل در محیط خانواده لذت می‌برند، یادگیری آن‌ها در مراحل بعدی رشد تسهیل می‌گردد (گوهری و همکاران، ۱۳۹۳).

مشارکت جدی خانواده و مدرسه همیشه مورد توجه متخصصان امر آموزش و پرورش و خانواده‌ها بوده است. اما گاهی مواقع عدم شناخت اولیاء از اهداف کارکردهای مدرسه باعث می‌شود ارتباط و همکاری بین خانه و مدرسه به درستی انجام نشود در حالی که مشارکت واقعی زمانی صورت می‌گیرد که خانواده در امور مدرسه درگیر شود و مدرسه نیز خانواده را همراه و همیار خود ببیند. در مجموع ارتباط خانواده با مدرسه موجب می‌شود آموزگار درک بهتری از شاگرد از شاگرد پیدا کند و در نتیجه احساس مسؤلیت بیشتری در قبال او داشته باشد از طرف دیگر دانش‌آموز با توجه به ارتباط والدینش با مدرسه، انگیزه بیشتری برای مدرسه رفتن پیدا نموده و این امر خود می‌تواند منجر به افزایش یادگیری شود (احمدی، ۱۳۸۴). همین‌طور میزان پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان تفاوت‌های قابل توجهی با یکدیگر دارد. این تفاوت‌ها به عواملی نظیر رفتارهای ورودی شناختی، ویژگی‌های عاطفی، کیفیت آموزش، حجم کلاس، میزان مشارکت یادگیرنده در یادگیری و انگیزه پیشرفت بستگی دارد (احمدنژاد، ۱۳۷۹). پیشرفت تحصیلی نتیجه تأثیر عواملی چون ویژگی‌های فردی دانش‌آموز، سلامت جسمی و روانی، انگیزش و توانایی فرد، محیط خانه، مدرسه، گروه همسالان و انتظارات معلم و والدین، خاستگاه اجتماعی دانش‌آموز، ساختار آموزشی و ارتباط والدین با مدارس است (گلشنی فومنی، ۱۳۸۵؛ ۱۶۶). پیشرفت تحصیلی همچون بسیاری از پدیده‌ها از ترکیب عواملی چون خانه، مدرسه و جامعه به وجود می‌آید (کیامنش، سیف درخشنده، ۱۳۸۶). مدرسه به عنوان نهاد آموزشی و تربیتی، نیازمند مشارکت اولیاء دانش‌آموزان می‌باشد. کارل پاتمن مطرح می‌کند، تمامی دستاوردهای بشری، حاصل مشارکت شهروندان در امور مختلف اجتماعی بوده است (بولز و دونووان، ۲۰۰۲، ۳۷۳).

پژوهش‌های متعدد نشان می‌دهد که پیشرفت تحصیلی از جمله عوامل و متغیرهاست که وجود آن به نوع و شدت عوامل دیگر چون مشارکت والدین وابسته است. پژوهش بهبودی (۱۳۸۷) نشان داد که هر قدر والدین در مسائل مدرسه فرزندان‌شان بیشتر مشارکت کنند پیشرفت تحصیلی کودکان افزایش می‌یابد. لواسانی و همکاران (۱۳۸۶) در تحقیق خود نشان دادند که درگیری والدین در امر تحصیلی ضرایب معناداری برای پیش بینی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارند. تحقیق شمعی‌زاده و احمدی (۱۳۸۷) نشان داد که آموزش منظم به والدین بر روابط متقابل و خرده مقیاس‌های روابط خانوادگی، انطباق‌پذیری و همبستگی خانواده و پیشرفت تحصیلی فرزندان تأثیر مثبت داشته است. یزدخواستی و عباس‌زاده (۱۳۸۶) در تحقیق خود نشان دادند که هر چه اولیاء بیشتر احساس کنند که مشارکت‌شان در مدرسه تأثیر مثبت دارد، بیشتر مشارکت می‌کنند. همچنین آن‌ها به این نتیجه دست یافتند که دغدغه روانی اولیاء در خصوص پیشرفت تحصیلی فرزندان بر میزان مشارکت آن‌ها تأثیر دارد. و نیز پژوهش اکبری (۱۳۸۵) و کیامنش و سیف درخشنده (۱۳۸۶) نشان داد بین نظارت والدین با پیشرفت تحصیلی رابطه‌ای معنادار وجود دارد.

سیندر و همکاران^۱ (۲۰۰۵) در پژوهش خود به این نتیجه دست یافتند که نگرش والدین نسبت به معلم، مدرسه و دوستان در عملکرد تحصیلی کودکان تأثیر دارد. نتایج تحقیق دهقانپور و همکاران (۱۳۹۴)، نشان می‌دهد از بین مؤلفه‌های فرهنگ مدرسه فقط تأثیر مؤلفه‌های مشارکت والدین بر پیشرفت تحصیلی معنادار است. اندازه‌ی مدرسه و فرهنگ مدرسه روی هم قادر به تبیین ۱۶ درصد از پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان هستند. در همین رابطه مایلز و همکاران^۲ (۲۰۰۳) به این نتیجه دست یافتند که رابطه‌ی ای بین درآمد خانواده و مشارکت در آموزش و پرورش وجود دارد و هر چه خانواده از درآمد بیشتری برخوردار باشد مشارکت مالی و وسایل علمی - آموزشی آن‌ها به مدرسه فرزندان‌شان زیاد است و این تأثیر بسزایی در فرآیند علمی - آموزشی و تفریحی دانش‌آموزان می‌گذارد. کریستسون و جان^۳ (۲۰۰۳) به این نتیجه دست یافتند که انتظارات والدین از فرزندان تأثیر بیشتری بر پیشرفت

1. Synder & et al
2. Milis & et al
1. Christensen and Jan

تحصیلی آن‌ها دارد و همچنین یون و کاسوم^۱ (۲۰۰۸) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که مشارکت والدین نقش عمده‌ای در آموزش و پرورش فرزندان دارد و والدین می‌توانند سطح تعامل، عملکرد تحصیلی و آینده اجتماعی کودکان خود را تحت تأثیر قرار دهند.

چانگ کونگ و مینگ لی^۲ (۲۰۰۸): در پژوهشی به بررسی نوع و میزان مشارکت والدین در امور مدارس پرداخته‌اند و دریافتند که والدین می‌توانند به چند روش مشارکت داشته باشند؛ همچنین در این پژوهش یافته‌ها از آن حکایت دارند که نمرات دروس دانش‌آموزان به طور مستقیم با رفتار مادر و پدر پیش‌بینی می‌شوند؛ به عبارت دیگر، میزان مشارکت والدین، پیش‌بینی کننده موفقیت دانش‌آموزان است.

سان و همکاران^۳ (۲۰۰۹) معتقد هستند عواملی چون فرهنگ‌پذیری خانواده، مشارکت والدین در امور مدرسه و دلبستگی فرزندان به خانواده، آموزش مذهبی والدین به فرزندان، آموزش خانوادگی، نظارت و کنترل موقعیت اجتماعی و اقتصادی و تعارض خانواده با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان مرتبط است. فرن و کوک^۴ (۲۰۱۰) گزارش کردند که مشارکت والدین برای آماده‌سازی والدین و مدیران نیز اهمیت زیادی دارد و یک موضوع کلیدی است و مشارکت والدین باعث بهبود عملکرد مدرسه نیز خواهد شد. مارگارت^۵ (۲۰۱۱) در تحقیق خود به این نتیجه رسید، که مشارکت والدین در پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مؤثر است. نتایج پژوهش قلی زارعی و همکاران (۲۰۱۷) که با هدف اثربخشی مشارکت والدین، معلم و دانش‌آموزان بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان سال سوم متوسطه به روش آزمایشی انجام گردیده، نشان داد مشارکت والدین و معلمان باعث بهبود عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان شده است. همچنین، اجرای این برنامه باعث بهبود عملکرد دانش‌آموزان پسر گردید، اما در مورد دختران تفاوتی معنادار مشاهده نشد.

بررسی‌های صورت گرفته نشان می‌دهد که در حال حاضر مشارکت دانش‌آموزان در امور مدارس بسیار محدود است و این امر مشکلاتی را بر سر راه مدارس جهت تحقق اهداف‌شان ایجاد نموده است. در پژوهشی با عنوان مشارکت والدین در فعالیت‌های مرتبط با مدارس که توسط دهینگرا، منهاس و سیتی^۶ در سال (۲۰۰۷) انجام شد این نتیجه به دست آمد که مشارکت والدین در مدارس محدود بوده و فقط تعداد خیلی کمی از آن‌ها عضو انجمن اولیاء و مربیان بودند (گوهری و همکاران، ۱۳۹۳).

در کل امروزه مشارکت جدی خانواده‌ها بیش از پیش احساس می‌شود، زیرا بدون همکاری و توجه لازم والدین پیشرفت کودک با مشکل روبرو می‌شود. آموزش مؤثر در مدارس بدون مشارکت جدی والدین نمی‌تواند به نحو شایسته‌ای صورت پذیرد و ضروری است آموزگاران و مسئولان مدرسه از محیط زندگی، فرهنگ و ارزش‌های حاکم بر آن محیط آگاهی یابند تا بتوانند برنامه‌های آموزشی را با استفاده از تجارب زندگی دانش‌آموزان و با همکاری والدین وی بارور نمایند. لذا با توجه به اهمیت موضوع، پژوهش حاضر به دنبال پاسخ به این سؤالات می‌باشد که:

الف- اهداف تحقیق:

۱. تعیین رابطه بین نظارت والدین و پیشرفت فرزندان‌شان.
۲. تعیین رابطه بین همکاری والدین دانش‌آموزان و فعالیت‌های مدرسه.
۳. تعیین رابطه بین ارتباط معلمان و آگاهی والدین از رفتار و عملکرد فرزندان‌شان.

ب- فرضیه‌های پژوهشی عبارتند از:

۱. بین نظارت والدین و پیشرفت فرزندان‌شان رابطه وجود دارد؟
۲. بین همکاری والدین دانش‌آموزان و فعالیت‌های مدرسه رابطه وجود دارد؟
۳. بین ارتباط معلمان و آگاهی والدین از رفتار و عملکرد فرزندان‌شان رابطه وجود دارد؟

۲- روش پژوهش

پژوهش حاضر به روش گردآوری داده‌های تحقیق، توصیفی از نوع همبستگی؛ و در طبقه بندی تحقیقات بر اساس هدف به دلیل کاربردی بودن، از نوع پژوهش‌های کاربردی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش، والدین دانش‌آموزان دختر مشغول به تحصیل در پایه‌ی اول ابتدایی شهر یاسوج که داری مدرک تحصیلی فوق دیپلم و بالاتر بود که تعداد آن‌ها (۳۰۰) نفر بودند، و بر اساس جدول نمونه‌گیری گرجسی و مورگان تعداد (۱۶۹) نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای به عنوان نمونه آماری انتخاب و داده‌های مورد نیاز جمع‌آوری گردید. ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این تحقیق برای سنجش مشارکت والدین از پرسشنامه استفاده شد. برای گردآوری و تدوین مبانی نظری موضوع و بررسی سوابق پژوهش، از روش کتابخانه‌ای و در مرحله میدانی نیز پرسشنامه مورد استفاده قرار گرفته شد. در این پژوهش برای تحلیل داده‌ها و پی بردن به رابطه میان متغیرهای پیش‌بین و متغیر ملاک از

2. Yun & Kusum

3. Cheung Kong & Ming Li

4. Sun & et al

5. Friend & cook

6. Margaret

7. Dhingra, Menhas Sethi

روش ضریب همبستگی گشتاوری اسپیرمن و پیرسون استفاده گردید. به منظور بررسی توزیع نرمال بودن موانع مشارکت از آزمون کولموگوروف اسمیرنوف (KS)، استفاده شد. برای تعیین روایی پرسشنامه پژوهش، پس از بررسی کتابخانه‌ای، و براساس مبانی نظری و آرای اساتید صاحب‌نظر، پرسش‌ها طراحی شد.

۱-۲- آلفای کرونباخ: روایی و پایایی پرسشنامه

یکی از مهمترین نکات در پژوهش‌ها اجتماعی برخورداری گویه‌ها از روایی و پایایی است. چرا که این امر نمایانگر مقبولیت میزان دقت پژوهش‌های اجتماعی است.

۲-۲- پایایی پرسشنامه

منظور از پایایی، طرح این سوال است که ابزار اندازه‌گیری، تا چه حد دارای دقت است. بنابراین زمانی یک ابزار اندازه‌گیری پایا است که در صورت تکرار اندازه‌گیری همان نتایج بدست آید. بدیهی است که هر چه میزان آلفا بالاتر باشد، پایایی مقیاس بیشتر خواهد بود.

$$I_a = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum_{i=1}^k S_i^2}{S^2} \right)$$

جدول شماره (۱): میزان آلفای کرونباخ متغیرها

میزان آلفای کرونباخ	تعداد گویه	متغیرها
۰/۷۱	۶	نظارت والدین
۰/۷۵	۶	همکاری والدین
۰/۷۶	۶	آگاهی والدین از رفتار دانش‌آموزان
۰/۷۷	۶	فعالیت‌های مدرسه
۰/۸۳	۶	ارتباط والدین و معلمان

۳- تفسیر توصیفی

با توجه به آزمون روایی و همانطور که از مقدار آلفای تک تک گویه‌ها و مقدار آلفای کل بر می‌آید، سنجش ما از گویه‌های مناسب انتخاب شده‌اند و با توجه به مقدار آلفای نظارت والدین (۷۴٪)، همکاری والدین (۷۵٪)، آگاهی والدین از رفتار دانش‌آموزان (۷۶٪)، فعالیت‌های مدرسه (۷۷٪)، ارتباط با معلمان (۸۳٪)، گویه‌های تحقیق از روایی بالایی برخوردارند.

جدول شماره (۲): آمار استنباطی: آزمون کولموگوروف اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن توزیع متغیرهای پژوهش

متغیرها	میزان آزمون کولموگوروف اسمیرنوف	سطح معناداری آزمون کولموگوروف اسمیرنوف
پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان	۳/۵۹	۰/۰۰۰۱
نظارت والدین	۱/۱۶	۰/۱۳۴
همکاری والدین	۱/۲۸	۰/۰۷۶
آگاهی والدین از رفتار دانش‌آموزان	۱/۲۶	۰/۰۸۶
فعالیت‌های مدرسه	۱/۲۵	۰/۰۸۷
ارتباط والدین و معلمان	۱/۲۷	۰/۰۸۰

این آزمون به مقایسه تابع توزیع تجمعی مشاهده شده با تابع توزیع تجمعی نظری (مورد انتظار) در یک متغیر رتبه ای می‌پردازد. به عبارتی در این آزمون، توزیع یک صفت در یک نمونه با توزیعی که برای آن در جامعه مفروض است مقایسه می‌شود. چنانچه سطح معناداری در این آزمون از ۰/۰۵ بزرگتر باشد می‌توان استنباط نمود که توزیع نرمال است. و می‌توان در این پژوهش از آزمون‌های پارامتریک استفاده شود. با توجه به آزمون فوق و سطح معناداری همه متغیرها (بجز در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان) که بر اساس معیار رتبه‌ای نام‌گذاری و نمره‌دهی شده است، که بیشتر از ۰/۰۵ است، می‌توان استنباط نمود که: همه متغیرها از توزیع نرمال پیروی می‌کنند. و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان غیر نرمال بوده بنابراین در فرضیه اول از آزمون همبستگی اسپیرمن و در آزمون فرضیه‌های بعدی از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است.

۴-۴- آزمون استنباطی فرضیه‌های پژوهش

فرضیه شماره ۱: بین نظارت والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه وجود دارد؟

جدول شماره (۳): ضریب همبستگی میان نظارت والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	همبستگی پیرسون	آماره همبستگی
نظارت والدین	۲/۶۱	۰/۶۶۵	ضریب همبستگی	۰/۹۰۸
پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان	۳/۱۹	۰/۶۳۸	معناداری	۰/۰۰۰۱

بر اساس نتایج حاصله از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن بین مؤلفه نظارت والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه‌ای معنادار وجود دارد لذا فرضیه فوق‌الذکر با قوت بالا مورد تأیید قرار می‌گیرد چون ضریب معناداری ۰/۰۰۰۱ می‌باشد پس فرضیه با ۹۹٪ اطمینان قابل قبول است.

$$r=0/908 \quad \text{Sig}=0/0001$$

فرضیه شماره ۲: بین همکاری والدین دانش‌آموزان و فعالیت‌های مدرسه رابطه وجود دارد؟

جدول شماره (۴): ضریب همبستگی میان همکاری والدین دانش‌آموزان و فعالیت‌های مدرسه

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	همبستگی پیرسون	آماره همبستگی
همکاری والدین	۳/۳۹	۰/۶۸۵	ضریب همبستگی	۰/۷۶۲
فعالیت‌های مدرسه	۳/۷۵	۰/۷۰۶	معناداری	۰/۰۰۰۱

بر اساس نتایج حاصله از آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین مؤلفه همکاری والدین و فعالیت‌های مدرسه رابطه معناداری وجود دارد لذا فرضیه فوق‌الذکر با قوت بالا مورد تأیید قرار می‌گیرد چون ضریب معناداری ۰/۰۰۰۱ می‌باشد پس فرضیه با ۹۹٪ اطمینان قابل قبول است.

$$r=0/762 \quad \text{Sig}=0/0001$$

فرضیه شماره ۳: بین ارتباط معلمان و آگاهی والدین از رفتار و عملکرد فرزندانشان رابطه وجود دارد؟

جدول شماره (۵): ضریب همبستگی ارتباط والدین با معلمان در آگاهی از رفتار و عملکرد دانش‌آموزان

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	همبستگی پیرسون	آماره همبستگی
ارتباط معلمان	۲/۷۳	۰/۶۸۶	ضریب همبستگی	۰/۷۸۱
آگاهی والدین از عملکرد فرزندانشان	۳/۳۹	۰/۸۹۴	معناداری	۰/۰۰۰۱

بر اساس نتایج حاصله از آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین مؤلفه ارتباط معلمان و آگاهی والدین از فعالیت‌ها و عملکرد فرزندانشان رابطه‌ای معنادار وجود دارد لذا فرضیه فوق‌الذکر با قوت بالا مورد تأیید قرار می‌گیرد چون ضریب معناداری ۰/۰۰۰۱ می‌باشد پس فرضیه با ۹۹٪ اطمینان قابل قبول است.

$$r=0/781 \quad \text{Sig}=0/0001$$

۵- بحث و نتیجه‌گیری

از آنجائیکه رابطه خانواده و مدرسه تعاملی و دوطرفه است. هر دو نهاد تربیتی باید به نقش خود عمل کنند تا تعلیم و تربیت ثمربخش شوند. وجود معلمان با صلاحیت در مدارس، خلاء وجود پدر و مادر را پر نمی‌کند و وجود والدین توانا و قابل نیز نمی‌تواند جای مدرسه را بگیرد. همکاری و هماهنگی این دو نهاد مهم در یک برنامه واحد و منسجم می‌تواند ثمربخش باشد. شکل‌گیری شخصیت و چگونگی رشد روانی کودکان بیش از همه در گرو عملکرد خانواده و مدرسه است. این دو نهاد اجتماعی است که بزرگترین مسئولیت را در رشد و تکامل شخصیت کودکان برعهده دارند. وقتی که رفتار معلمان و اولیای مدرسه و نیز رفتار پدر و مادر و اولیای خانواده با موازین تعلیم و تربیت و روانشناسی کودک و رشد او مطابقت نداشته باشد، سلامت روانی و اجتماعی کودکان به مخاطره می‌افتد. پس در پرتو همدلی و همسویی این دو نهاد مهم آموزشی و تربیتی یعنی خانواده و مدرسه، بسیاری از مشکلات و تنگناهای نظام تعلیم و تربیت حل خواهد شد.

در نتیجه پژوهش حاضر با هدف واکاوی اهمیت مشارکت والدین درباره آگاهی از وضعیت تحصیلی فرزندان خود در پایه اول ابتدایی (پسران) شهر یاسوج انجام شده است. که نتایج به دست آمده نشان داد رابطه مؤلفه‌های مشارکت والدین (نظارت والدین و

پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، همکاری والدین و فعالیت‌های مدرسه، ارتباط بین والدین و معلمان در رفتار و عملکرد دانش‌آموزان، با وضعیت و پیشرفت تحصیلی فرزندانشان معنادار می‌باشد.

یافته‌های سؤال اول پژوهش حاکی از آن است که بین نظارت والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه‌ای معنادار وجود دارد. این یافته پژوهش با نتایج یافته‌های پژوهش کیامنش و سیف درخشنده (۱۳۸۶)، و کریستسون و جان (۲۰۰۳)، و مارگارت (۲۰۱۱)، و چانگ کونگ و مینگ لی (۲۰۰۸)، که در تحقیق خود به این نتیجه دست یافتند بین نظارت و انتظارات والدین با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه‌ای معنادار وجود دارد؛ همینطور با تحقیق بهبودی (۱۳۸۷)، به این نتیجه دست یافت پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با نظارت و مشارکت والدین در ارتباط است، همسو است.

یافته‌های سؤال دوم پژوهش حاکی از آن است که بین مؤلفه‌های همکاری والدین و فعالیت‌های مدرسه رابطه‌ای معنادار وجود دارد. این یافته پژوهش با نتایج یافته‌های پژوهش سان و همکاران (۲۰۰۹)، و دهینگرا، منهاس و سیتی در سال (۲۰۰۷)، و فرند و کوک (۲۰۱۰)، که در تحقیق خود به این نتیجه دست یافتند بین مشارکت والدین و فعالیت‌هایی که در مدرسه برای پیشرفت وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان انجام می‌گیرد رابطه معناداری وجود دارد.

یافته‌های سؤال سوم پژوهش حاکی از آن است که بین مؤلفه‌های ارتباط بین والدین و معلمان و رفتار و عملکرد دانش‌آموزان رابطه‌ای معنادار وجود دارد. این یافته پژوهش با نتایج یافته‌های پژوهش زارعی و همکاران (۱۳۹۶)، و یون و کاسوم (۲۰۰۸)، و سان و همکاران (۲۰۰۹)، دهقانپور و همکاران (۱۳۹۶)، که در تحقیق خود به این نتیجه دست یافتند بین ارتباط میان والدین و معلمان بر رفتار و عملکرد دانش‌آموزان رابطه‌ای معنادار وجود دارد.

در مجموع در تبیین یافته‌های پژوهش می‌توان گفت که مدرسه یکی از نهادهای تربیتی و آموزشی مهم است که نیازمند مشارکت اولیای دانش‌آموزان است. شماری از نظریه پردازان بر این باورند که بیش‌تر کارهای مردم در سراسر جهان بر محور مشارکت می‌گردد و جلب و مشارکت والدین نیز از عوامل مهم و لازم مدیریت آموزشی است. نتایج تحقیقات شیربیگی و همکاران (۱۳۹۴)، و آهی و همکاران (۱۳۹۶)، نشان می‌دهد که والدین بر اهمیت و ضرورت و مشارکت در امور مدرسه واقفانند. خانواده با ارائه بسیاری از اطلاعات مربوط به ویژگی‌های رفتاری کودکان و نوجوانان می‌تواند در جهت شناخت مسائل تربیتی و چاره‌جویی آن‌ها مدرسه را یاری دهند. شاید بتوان گفت مهمترین عامل مؤثر در شکل‌گیری نگرش دانش‌آموزان نسبت به تحصیل خانواده است. اینکه والدین با دانش‌آموزان و درس و تحصیلی او چگونه برخورد کنند و در الگوهای تربیتی خود برای چه نوع رفتارهایی ارزش قابل می‌شوند، یکی از اجزای اساسی در شکل‌گیری نگرش دانش‌آموزان نسبت به تحصیل است. مشارکت والدین می‌تواند فواید زیادی سوق یافتن امکانات معنوی، علمی، آموزشی و تربیتی و مالی جامعه به مدرسه گردد که در پرتو چنین رویدادی نیروهای انسانی خلاق، ماهر و متخصص به نحو مطلوب پرورش می‌یابند. همچنین موجب شناخت ویژگی‌های روانی دانش‌آموزان، بررسی نارسایی‌های آموزشی و کمک به برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های آموزشی و کمک به شناخت علل رفتارها و اصلاح آن‌ها شود و یا همانطور که در این پژوهش به دست آمد می‌تواند موجب بهبود عملکرد تحصیلی شود. نتایج به دست آمده از این پژوهش پیشنهاد می‌کند که جهت بهبود پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان از طریق مشارکت والدین اقدام گردد. ضروری است که نگرش مدیران و تصمیم‌گیران آموزش و پرورش از نظام آموزشی متمرکز و عدم اطمینان به همکاری گروهی و محدود شدن تعامل خانه و مدرسه به مسائل مالی به سمت تلاش برای بازآفرینی و بازسازی جو مدارس از راه برنامه‌ریزی برای تغییر نگرش در محیط و بسترسازی مشارکت همگانی تغییر یابد. بررسی دلایل و زمینه‌های مؤثر بر مشارکت والدین در مدارس و همچنین دلایل دیگر مؤثر بر پیشرفت تحصیلی به عنوان موضوعی بر پژوهش‌های آینده مفید به نظر می‌آید.

با توجه به اثرات مهم مشارکت و همکاری اولیای پیشنهادی زیر در جهت نزدیک‌تر شدن خانواده و مدرسه ارائه می‌گردد: این پیشنهادها بر اساس تجربیات موفق برخی از کشورها و با توجه به مطالعات و تحقیقاتی است که در ایران در زمینه‌ی همکاری خانواده و مدرسه انجام گرفته است.

۱- تشکیل جلسات بر اساس نیازها: برای جلب همکاری اولیای لازم است جلساتی در طی سال برای آنان ترتیب داده شود که صرفاً به منظور رفع کمبودهای مالی مدرسه طراحی نشده است، بلکه با توجه به نیازهای خاص اولیای که می‌تواند در هر مدرسه شرکت فعال داشته باشند طراحی شده - است. چنان چه جو حاکم در این جلسات جو قبول و پذیرش یکایک شرکت کنندگان باشد، اولیای احساس خواهند کرد وجودشان در جلسات لازم است و نقشی مؤثر در آموزش و پرورش فرزندان خود دارند.

۲- تشکیل جلسات توسط معلمان: براساس بررسی‌های انجام شده، اولیای از جلسات محدودتر و کم جمعیت‌تر که توسط معلم کلاس ترتیب می‌یابد استقبال بیشتری می‌نمایند. پیشنهاد می‌شود که دعوت‌کننده‌ی جلسات لزوماً مدیر مدرسه نباشد، بلکه معلمان به مناسبت‌های مختلف والدین دانش‌آموزان کلاس خود را به مدرسه دعوت کنند. در این جلسات معلمان فرصتی خواهند یافت تا ضمن گفتگو با اولیای در زمینه‌ی مسائل خاص مربوط به کلاس با والدینی که کمتر در مدرسه ظاهر می‌شوند و با توجه به مشکلات فرزندانشان لازم است همکاری بیشتر با مدرسه داشته باشند، به طرح مسائل مورد نیاز بپردازند یا برای ملاقات خصوصی و جلب همکاری آنان قرار بگذارند.

۳- آموزش مدیران و معلمان در زمینه‌ی ارتباط با خانواده: از آن جا که موفقیت جلسات اولیای و مربیان در گرو مهارت‌ها و توانایی‌های ارتباطی مجریان و اداره‌کنندگان این جلسات است پیشنهاد می‌گردد که مدیران، معلمان و همه‌ی کسانی که مسؤولیت

اداره‌ی این قبیل جلسات را به عهده دارند، در مورد ارتباط با اولیاء و تفاوت‌های فرهنگی اجتماعی آنان و چگونگی ارائه‌ی کمک‌های ضروری به آنان، آموزش جامع دریافت دارند.

۴- **انجام تحقیقات در مورد انجمن‌های اولیاء و مربیان:** به منظور بررسی اثر بخشی انجمن‌های مدارس و تلاش برای بهبود آن، پیشنهاد می‌گردد تحقیقات وسیعی از طرف انجمن اولیاء و مربیان وزارت آموزش و پرورش، دانشگاه‌ها و سایر.

۵- **فضای مدرسه:** مؤسسات آموزش عالی در زمینه‌ی نحوه‌ی اداره‌ی جلسات، محتوای برنامه‌ها، ارزشیابی آن و آزمایش راه‌ها و روش‌های جدید اداره‌ی جلسات انجام گیرد تا مدیران بتوانند با تکیه بر تجربیات خود و بهره‌گیری از این نوع پژوهش‌ها تحولی در انجمن‌های اولیاء و مربیان ایجاد نمایند.

لازمه‌ی از میان برداشتن مرز میان خانواده و مدرسه فراهم نمودن محیطی است که اولیاء بتوانند آزادانه در ساعات مختلف بدون احساس مزاحمت به مدرسه رفت و آمد داشته باشند. معماری مدرسه و ترتیب فضاهای مختلف داخل ساختمان عامل مهمی در فراوانی مراجعه‌ی اولیاء به مدرسه است.

پیشنهاد می‌گردد به هنگام طراحی فضاهای آموزشی و در ترتیب دادن و تقسیم فضا برای فعالیت‌های مختلف آموزشی و پرورشی مدرسه، فضاها و مکان‌های خاصی نیز برای پذیرش اولیاء در نظر گرفته شود تا اولیاء به هنگام مراجعه به مدرسه در محیطی که خصوصی بودن مراجعه‌ی آنان را تضمین نماید، بتوانند با معلم، مشاور یا مدیر مدرسه صحبت کنند یا در ساعتی از روز بتوانند با حضور در این مکان‌ها به انجام فعالیت‌های برنامه‌ریزی شده در جهت تکمیل و تقویت آموزش و پرورش مدرسه بپردازند.

۶- **مسئول رابطه با خانواده:** از تجربیات مفید در زمینه‌ی بهبود رابطه با اولیاء که می‌توان در ایران به خصوص در مدارس پر جمعیت و پر مسأله اجرا نمود. طرح میانجی یا واسطه‌ی خانه و مدرسه است. میانجیگری، مجموعه فعالیت‌هایی است که به وسیله‌ی افراد با نام میانجی یا مسؤول رابطه با خانواده انجام می‌گیرد. وظیفه میانجی که لازم است قبل از تصدی این پست آموزش جامعی دریافت کرده باشد، این است که از یک طرف با تنظیم فعالیت‌های خاص اولیاء را به درک بهتر قوانین و انتظارات مدرسه و نظارت بیشتر تحصیل و رفتار فرزندان نشان تشویق نماید و از طرف دیگر به معلمان در درک بهتر مسائل خانوادگی دانش‌آموزان و شناخت عمیق‌تر خصوصیات فرهنگی خانواده‌ها کمک کند. از وظایف دیگر میانجی که نقشی به مراتب وسیع‌تر از یک مشاور به عهده دارد، این است که با بررسی مشکلات خاص هر دانش‌آموز ضمن تماس با معلمان مختلف، با خانواده و در صورت لزوم با تماس و جلب حمایت سازمان‌های خارج از مدرسه (بنیادهای فرهنگی، مذهبی، درمانی، حقوقی) دانش‌آموزان را در رفع مشکلات مختلفی که مانع ادامه‌ی تحصیل ثمر بخش و بهداشت و سلامت روانی آنان می‌گردد، یاری نماید.

منابع

۱. افضل‌خانی، مریم؛ پاکروان، مژگان. (۱۳۹۲). بررسی شیوه‌های بهینه در مشارکت اثربخش اولیاء و مردم در مدارس؛ فصلنامه پژوهش در برنامه ریزی درسی (دانش و پژوهش در علوم تربیتی-برنامه ریزی درسی) جلد ۲، شماره ۹، صص ۱۳۷-۱۴۶.
۲. احمدنژاد، کارن. (۱۳۷۹). تأثیر فقدان پدر در پیشرفت تحصیلی دانشجویان ابتدایی در استان کردستان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد؛ دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرکزی تهران.
۳. احمدی، محسن. (۱۳۸۴). روانشناسی پرورش و تربیت کودک، اصفهان، چاپ دوم، انتشارات شهید حسین فهمیده.
۴. آهی، قاسم؛ منصوری، احمد؛ درتاج، فریبرز؛ دلاور، علی؛ ابراهیمی قوام، صغری. (۱۳۹۵). مدل‌یابی رابطه بین درگیری تحصیلی والدین و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستانی با توجه به نقش میانجی انگیزش و درگیری تحصیلی دانش‌آموز؛ مجله: دست‌آورد‌های روان‌شناختی؛ سال بیست و سوم - شماره ۲، ۹۰-۶۹.
۵. البرزی، شهلا (۱۳۸۲). روش‌های نوین ارتباط والدین با مدرسه، انتشارات پژوهشکده‌ی خانواده.
۶. اکبری، فاطمه. (۱۳۸۵). بررسی نقش آموزش خانواده در آموزش کودکان توسعه از دیدگاه دانش‌آموزان دوره متوسطه شهر آق‌قلا، پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری.
۷. بهبودی، هایده. (۱۳۸۷). اهمیت مشارکت والدین در فعالیت‌های مدرسه؛ تعلیم و تربیت استثنائی؛ شماره ۸۷، صص ۷۰-۶۵.
۸. جهانیان، رمضان. (۱۳۸۸). استراتژی‌های توسعه مشارکت در واحدهای آموزشی از دیدگاه مدیران مدارس، مجله تحقیقات مدیریت آموزشی، دوره ۱، شماره ۱، صص: ۱۱۴-۱۳۰.
۹. دهقان پور، آزاده؛ پارسا، عبدالله؛ مهرعلی زاده، یداله. (۱۳۹۴). بررسی رابطه‌ی بین اندازه‌ی مدرسه، فرهنگ مدرسه و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در مدارس راهنمایی و متوسطه دخترانه‌ی دولتی شهر اهواز؛ مجله: علوم تربیتی، شماره ۱۰۰، صص ۶۷-۹۸.
۱۰. زنجانی‌زاده، هما؛ دانایی، مجید؛ سلیمی‌نژاد، مهدی. (۱۳۱). بررسی میزان مشارکت خانواده‌ها در مدارس استان خراسان رضوی و عوامل مؤثر بر آن؛ فصلنامه علمی - ترویجی جامعه‌شناسی آموزش و پرورش؛ جلد ۱، شماره ۱، صص ۱۰۱-۷۱.
۱۱. شیربگی، ناصر؛ عزیزی، نعمت‌اله؛ امیری، شیلا. (۱۳۹۴). واکاوی مفهوم "مشارکت و مداخله در آموزش فرزندان" از دیدگاه والدین و معلمان؛ مجله علوم تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز، جلد ۲۲، شماره ۲، صص ۲۱-۵۴.

۱۲. شمعی‌زاده، پروین؛ احمد، سید احمد. (۱۳۸۷). تاثیر آموزش منظم به والدین بر روابط خانوادگی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه شهرستان فلاورجان؛ پژوهش در برنامه‌ریزی درسی (دانش و پژوهش در علوم تربیتی - برنامه‌ریزی درسی)، دوره ۲۲، شماره ۱۸ - ۱۷، صص ۱۸۶ - ۱۶۵.
۱۳. قلی‌زارعی، مهدی؛ سهرابی، نادره؛ سامانی، سیامک. (۱۳۹۵). اثر بخشی طرح مثلث موفقیت در افزایش عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان؛ ره‌یافتی نو در مدیریت آموزشی؛ شماره ۲۸، صص ۳۹ - ۲۷.
۱۴. کیامنش، علیرضا؛ سیف‌درخشنده، سعید. (۱۳۸۶). بررسی رابطه ادراک از زمینه خانوادگی و مدرسه‌ای با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پسر پایه سوم دبیرستان‌های شهر اردبیل؛ فصلنامه علمی - پژوهشی روانشناسی دانشگاه تبریز، سال دوم، شماره ۶.
۱۵. کیوان‌زاده، محمد؛ کیوان‌زاده، هدیه؛ غلامعلی‌لوسانی، مسعود؛ سعیدا اردکانی، سعید؛ رجبی‌پور میبیدی، علیرضا. (۱۳۸۶). رابطه فعالیت تحصیلی، انگیزه پیشرفت، هوش هیجانی و متغیرهای بافتی با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان؛ فصلنامه روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران، سال سی و هفتم، شماره ۱، صص ۹۷ - ۷۳.
۱۶. گوهری، زهره؛ جمشیدی، لاله؛ امین‌بیدختی، علی‌اکبر (۱۳۹۳)؛ شناسایی موانع مشارکت والدین در امور مدارس مقطع ابتدایی شهر سمنان؛ فصلنامه مطالعات برنامه‌ریزی آموزشی؛ دوره ۴، شماره ۷، صص ۱۳۳ - ۱۶۲.
۱۷. گلشنی‌فومنی، معصومه. (۱۳۸۵). جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، تهران: انتشارات دوران.
۱۸. مدرسه‌هوشمند. (۱۳۹۴). روابط تعاملی دو طرفه بین خانه و مدرسه، مجله از لینک، شماره ۲، صص ۴۸ - ۵۲.
۱۹. میرکی‌زاده، مهدی؛ ستاری، صدرالدین. (۱۳۹۶). بررسی رابطه مشارکت والدین با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه پنجم شهر گرگان؛ مطالعات علوم اجتماعی ایران، سال چهاردهم، شماره پنجاه و پنجم.
۲۰. یزدخواستی، بهجت؛ عباس‌زاده، محمد. (۱۳۸۶). بررسی عوامل مؤثر بر مشارکت والدین دانش‌آموزان در امور مدرسه‌ای دانش‌آموزان مقطع متوسطه استان آذربایجان شرقی؛ مجله علوم تربیتی و روانشناسی، شماره ۳، صص ۶۲ - ۴۵.
21. Bowler, S., & Donovan, T. (2002). Institutions about Citizen Influence on Government, *B. J. Pol. S.* 32, 370 - 390.
22. Christensen, S; Jane, C. (2003). Pare education, web site Dev Development Center For in Formation technology impacts children.
23. Cheung Kong, Siu; Ming Li, Kai (2008): Collaboration between school and parents to foster information literacy: Learning in the information society; available at <http://www.elsevier.com>.
24. Dhingra, R.; Manhas, S., and Sethi, N. (2007). Involvement of Parents in School Related Activities. *J. Soc. Sci.*, 15(2), 161-167.
25. Friend, M; & Cook, L. (2010). Interactions: Collaboration skills for school professionals. (6th Ed.). Columbus, OH: Pearson.
26. Synder, S. R; schulen berg, J. E. (2005). Parent beliefs and children's achievement trajectories during the transition to school in Asian American and European American Families International, *Journal of Behavioral development*, Vol.29, No.6, pp.505-515.
27. Sun Y; Li, Y. (2009). Post divorce Family Stability and Changes in Adolescents' Academic Performance: A Growth-Curve Model, *Journal of Family Issues*, Vol.30, No.11, pp. 1527-39.
28. Margaret A. M. (2011). The relation between parent Involvement and student Academic Achievement: parent, teacher and child perspectives, A thesis for the degree master of science, Ohio University.
29. Miles, I; Gurt, J; Zhaojan, E. (2003). Family income and participation in education, *Journal of European psychology of Education*, Vol.24, No.2, pp.263-277.
30. Yun, M; Kusum, S. (2008). Parents' relationships and involvement: Effects on students' school engagement and performance, *Research in Middle Level education Online*, Vol.31, No.10, pp.1-11.

Parental Involvement Study on Female Students' Education Status at First Grade

Abstract

This study was conducted to investigate the parental participation of students in the first grade of elementary school (Yasuj) with a descriptive correlational research method. The statistical population of the study was parents of female students attending primary school in Yasuj who had postgraduate degrees and higher, according to Yasuj Education Department statistics (300). This statistical population included 169 people using Krejcie and Morgan sampling table. The number of people was selected by cluster random sampling method and the required data were collected. The face and content validity of the Parent Participation Questionnaire was approved by experts and professors and its reliability was estimated 0.76 using Cronbach's alpha method. Data were analyzed using descriptive and inferential statistics (Kolmogorov-Smirnov test, Pearson and Spearman correlation coefficient). The results showed that between parents' participation in awareness of their children's academic achievement in the components (parental supervision and academic achievement of students, parental involvement and school activities, parental and teacher involvement in student behavior and performance). There is a significant relationship.

Keywords: Parents, teachers, schools, participation, education

